



Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
129/21. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2021. július 15.

A C-848/19. P. sz. ügyben hozott ítélet
Németország kontra Lengyelország

Az Unió energiapolitikája területén az uniós intézmények által hozott bármely jogi aktus jogszerűségét az energiapolitikai szolidaritás elvére figyelemmel kell értékelni

A Bíróság elutasítja a Németország által a Törvényszék azon ítéletével szemben benyújtott fellebbezést, amely ezen elv alapján semmisítette meg a Bizottságnak az OPAL gázvezetékhez való hozzáférés feltételeit módosító egyik 2016-os határozatát

A balti-tengeri gázvezeték (a továbbiakban: OPAL gázvezeték) csatlakozó vonala az Északi Áramlat 1. gázvezeték nyugati szárazföldi szakasza, amely az Oroszországból származó gázt a „hagyományos” tranzitországok – például Ukrajna, Lengyelország és Szlovákia – megkerülésével szállítja Európába. 2009-ben az Európai Bizottság bizonyos feltételek mellett jóváhagyta a német szövetségi hálózati ügynökség azon határozatát, amely mentesítette az OPAL gázvezetékét a (később a 2009/73 irányelvvel¹ felváltott) 2003/55 irányelvnek² a harmadik személyek gázvezeték-hálózatokhoz való hozzáférése,³ valamint a tarifális szabályozásra⁴ vonatkozó szabályai alól. Mivel a gázszolgáltatói piacon erőfölénnyel rendelkező Gazprom soha nem felelt meg a Bizottság által előírt egyik feltételnek, az OPAL gázvezeték – 2011-es üzembe helyezése óta – csak kapacitásának 50%-áig hasznosítható.

2016-ban a Gazprom kérésére a német szövetségi hálózati ügynökség értesítette a Bizottságot arról a szándékáról, hogy a 2009-ben engedélyezett mentesség bizonyos feltételeit módosítani akarja. A tervezett módosításnak lényegében az OPAL gázvezeték teljes kapacitáson történő hasznosítását kellett volna lehetővé tennie, azzal a feltétellel, hogy e kapacitás legalább 50%-át árverés keretében értékesítik. 2016. október 28-i határozatában a Bizottság – bizonyos feltételek mellett – jóváhagyta ezt a módosítást⁵ (a továbbiakban: vitatott határozat).

Mivel a Lengyel Köztársaság úgy vélte, hogy a vitatott határozat az addig a közép-európai államokon – köztük Lengyelországon – az OPAL versengő gázvezetékein áthaladó földgáz mennyiség egy részének az Északi Áramlat 1./OPAL szállítási vonal felé történő átirányítása miatt veszélyezteti a lengyelországi gázellátás biztonságát, az e határozat megsemmisítése iránti keresettel fordult a Törvényszékhez. A Törvényszék helyt adott ennek a keresetnek, és az energiapolitikai szolidaritás EUMSZ 194. cikk (1) bekezdésében kimondott elvének megsértése miatt megsemmisítette a vitatott határozatot.⁶ A Törvényszék álláspontja szerint a Bizottságnak vizsgálnia kellett volna, hogy milyen hatásokkal jár az OPAL gázvezeték üzemeltetésére vonatkozó szabályozás módosítása Lengyelországban az ellátásbiztonságra és az energiapolitikára nézve.

¹ A földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/55/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. július 13-i 2009/73/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2009. L 211., 94. o.; helyesbítés: HL 2015. L 167., 97. o.).

² A földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 98/30/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. június 26-i 2003/55/EK európai parlamenti és tanács irányelv (HL 2003. L 176., 57. o.; magyar nyelvű különkiadás 12. fejezet, 2. kötet, 230. o.).

³ A 2003/55 irányelv 18. cikke és a 2009/73 irányelv 32. cikke.

⁴ A 2003/55 irányelv 25. cikkének (2)–(4) bekezdése.

⁵ A 2003/55 irányelv által engedélyezett, harmadik személyek hozzáféréseire vonatkozó szabályoktól és tarifális szabályozástól való, az OPAL gázvezeték tekintetében alkalmazott eltérést érintő feltételek felülvizsgálatáról szóló, 2016. október 28-i C(2016) 6950 final bizottsági határozat.

⁶ 2019. szeptember 10-i Lengyelország kontra Bizottság ítélet ([T-883/16](#), EU:T:2019:567, lásd továbbá: [107/19. sz. sajtóközlemény](#)).

A Németországi Szövetségi Köztársaság fellebbezést nyújtott be a Bírósághoz, amely – nagytanácsban eljárva – helybenhagyja a Törvényszék ítéletét, és az energiapolitikai szolidaritás elvének jellegével és terjedelmével kapcsolatban hoz határozatot

A Bíróság álláspontja

A Bíróság elsősorban emlékeztet arra, hogy az EUMSZ 194. cikk (1) bekezdése értelmében az Unió energiapolitikájának céljai – a tagállamok közötti szolidaritás szellemében – az energiapiac működésének biztosítása, az energiaellátás biztonságának garantálása az Unión belül, az energiahatékonyság és az energiatakarékosság, valamint az új és megújuló energiaforrások kifejlesztésének előmozdítása és az energiahálózatok összekapcsolásának előmozdítása.

A Bíróság e tekintetben rámutat, hogy a szolidaritás elve az uniós jognak az EU- és az EUM-Szerződés több rendelkezésében említett egyik olyan alapvető elve, amely az energia területén konkrétan az EUMSZ 194. cikk (1) bekezdésében fejeződik ki. Ez az elv szorosan kapcsolódik a lojális együttműködés elvéhez,⁷ amely arra kötelezi az Uniót és a tagállamokat, hogy kölcsönösen tartsák tiszteletben és segítsék egymást a Szerződésekből eredő feladatok végrehajtásában. Mivel a szolidaritás elve az Unió összes energiapolitikai célkitűzésének alapját képezi, semmi alapján nem lehet kizárni, hogy ez az elv jogilag kötelező erejű hatást váltson ki. Éppen ellenkezőleg: a szolidaritás elve jogokat és kötelezettségeket tartalmaz az Unióra és a tagállamokra nézve egyaránt, az Unió pedig szolidaritási kötelezettséggel rendelkezik a tagállamok irányába, és ezen utóbbiakat ugyanez a kötelezettség terheli egymás között, valamint az Unió közös érdekére nézve.

A Bíróság ebből azt a következtetést vonja le, hogy – ellentétben a Németországi Szövetségi Köztársaság által előadott érveléssel – az uniós intézmények által az Unió energiapolitikájának területén elfogadott jogi aktusok jogszerűségét akkor is az energiapolitikai szolidaritás elvére figyelemmel kell értékelni, ha erre az elvre nem utal kifejezetten az alkalmazandó másodlagos jog, azaz a jelen ügyben a 2009/73 irányelv.⁸ Következésképpen az energiapolitikai szolidaritás és a lojális együttműködés együttesen értelmezett elvéből kitűnik, hogy egy eltérést engedélyező rendszert módosító, a 2009/73 irányelv alapján hozott határozat⁹ elfogadása során a Bizottság köteles megvizsgálni a tagállamok piacain a gázellátásra nézve fennálló esetleges veszélyeket.

A Bíróság másodsorban pontosítja, hogy az EUMSZ 194. cikk szövege nem korlátozza az energiapolitikai szolidaritás elvének az EUMSZ 222. cikkben említett, a terroristámadásokkal, illetve a természeti vagy ember okozta katasztrófákkal kapcsolatos helyzetekre alkalmazását. Éppen ellenkezőleg: az EUMSZ 194. cikk (1) bekezdésében említett szolidaritás szelleme az Unió energiapolitikájának területére tartozó valamennyi fellépésre kiterjed.

Ily módon mind a vészhelyzetek kezelésére irányuló intézkedések, mind pedig a megelőző intézkedések elfogadásában jelenik meg az uniós intézményeket és a tagállamokat terhelő azon kötelezettség, hogy a földgáz belső piacával kapcsolatos jogi aktusok elfogadásakor – többek között az Unióban az energiaellátás biztonságának biztosítása mellett – figyelembe vegyék az energiapolitikai szolidaritás elvét. Az Uniónak és a tagállamoknak az e területen meglévő hatásköreik gyakorlása során egyensúlyba kell hozniuk a szóban forgó energetikai érdekeket, továbbá egymásrautaltságuk és tényleges szolidaritásuk felvállalása érdekében el kell kerülniük olyan intézkedések meghozatalát, amelyek – az ellátás biztonsága, gazdasági és politikai életképessége, valamint az ellátási források diverzifikációja tekintetében – hatással lehetnek az esetlegesen érintett gazdasági szereplők érdekeire.

A Bíróság így módon megerősíti, hogy a Törvényszék egyáltalán nem alkalmazta tévesen a jogot annak megállapításakor, hogy a vitatott határozatot – az energiapolitikai szolidaritás elvének megsértése miatt – meg kell semmisíteni.

⁷ Az EUSZ 4. cikk (3) bekezdése.

⁸ A 2009/73 irányelv 36. cikkének (1) bekezdése.

⁹ A 2009/73 irányelv 36. cikke.

Emlékeztető: A Törvényszék ítéletével vagy végzésével szemben a Bírósághoz lehet fellebbezni, kizárólag jogkérdésekben. A fellebbezésnek főszabály szerint nincs halasztó hatálya. Ha a fellebbezés elfogadható és megalapozott, a Bíróság hatályon kívül helyezi a Törvényszék határozatát. Ha a per állása megengedi, a Bíróság a jogvitát maga is érdemben eldöntheti. Ellenkező esetben a Bíróság az ügyet visszautalja a Törvényszék elé, amely kötve van a fellebbezési eljárás során a Bíróság által hozott határozathoz.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106.